

Kendini Sansürleme ?ste?i Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Kendini Sansürleme ?ste?i Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24618>

Özet

Kendini Sansürleme ?ste?i Ölçe?i, bireylerin sosyal ortamlarda veya içsel çat??malar sonucu kendi dü?ünce, duygu veya ifadelerini ne ölçüde bastırma e?iliminde oldukların? ölçmek amacıyla 2012 yılında Co?kun, Durak ve Elgin tarafından **Türkçe**'ye uyarlanmış **psikometrik** bir araçtır. Bu ölçek, özellikle bireyin kendini ifade etme özgürlüğü ile sosyal kabul görme ihtiyacı arasındaki dengeyi incelemeyi hedefler. Yapılan geçerlilik ve güvenilirlik çalışmaları, ölçeğin tek boyutlu bir yapıyı ölçtü?ünü ve bu yapıyı tatmin edici düzeyde içsel tutarlılığına sahip olduğunu göstermiştir.

Ölçek, 8 maddeden oluşmakta olup, 4'lü Likert tipi derecelendirme sistemi kullanılarak yapılandırılmıştır. Bu uyarlama çalışması, ölçeğin Türk kültürü bağlamında geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olarak kullanılabileceğini ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler

Kendini Sansürleme, Kendini İfade Etme, Sosyal Kaygı, Psikometrik Özellikler, Uyarlama, Güvenilirlik, Geçerlilik.

Yazarlar

Hamit Co?kun, Mehmet Durak, Vefa M. Elgin.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, bireylerin çe?itli sosyal ve psikolojik bağamlarda, kendi dü?ünce ve duygularını ifade etmekten kaçınma veya bunları bilinçli olarak baskılamak e?ilimlerini (yani, **kendini sansürleme** isteğini) nicel olarak ölçmektir. Bu, özellikle sosyal normlara uyum sağlama, çatışmadan kaçınma veya olumsuz değerlendirilme korkusu gibi motivasyonlarla ilişkilidir.

Türkçe uyarlama çalışması, orijinal ölçeğin yapısal özelliklerini koruyarak, Türk örnekleminde geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı sunmayı hedeflemiştir. Bu sayede, akademik çalışmalarda ve klinik değerlendirmelerde kendini sansürleme düzeyinin belirlenmesi mümkün kılınmıştır.

Yapı

Ölçek, literatürde genellikle tek boyutlu bir yapı olarak ele alınan **Kendini Sansürleme ?ste?i** (Desire for Self-Censorship) yapısının ölçmektedir. Bu yapı, bireyin potansiyel olarak tartışılabilir veya sosyal açıdan kabul görmeyecek düşüncelerini, bu düşüncelerin ifade edilmesinin yaratacağı olası olumsuz sonuçları önlemek amacıyla gönüllü olarak engellemesini ifade eder.

Yap?lan faktör analizleri, ölçe?in 8 maddesinin tamam?n?n tek bir temel psikometrik bile?en alt?nda topland???n? do?rulam???r. Bu durum, ölçe?in yap?sal bütünlü?ünün ve ölçtü?ü teorik yap?n?n tutarlılı???n?n güçlü oldu?unu göstermektedir.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerlili?i, faktör analizleri ile detaylı olarak incelenmi?tir. Yap?sal geçerlili?i destekleyen bulgular mevcuttur. Tüm maddelerin faktör yükleri **.57'nin** üzerinde bulunmu?tur (Tablo 1), bu da maddelerin ölçülen yap?yı yeterli düzeyde temsil etti?ini göstermektedir.

Tek bir bile?ene yüklenme durumunun uygunlu?unu kontrol etmek amacıyla Do?rulay?c? Faktör Analizi (Confirmatory Factor Analysis - CFA) uygulanm???r. Elde edilen uyum indeksleri, tek bir faktörlü modelin veri ile tatmin edici düzeyde uyumlu oldu?unu kan?tlam???r. Bu indeksler ?unlard?: $\chi^2 = 55.91$, s.d. = 20, $p = .00003$, RMSEA = 0.09, RMR = .05, GFI = .95, AGFI = .90, NFI = .90, CFI = .93. Bu de?erler, Jöreskog ve Sörbom (1999) kriterlerine göre kabul edilebilir s?n?rlar içindedir.

Güvenilirlik

Ölçe?in güvenilirli?i, içsel tutarlılık ve test-tekrar test yöntemleriyle de?erlendirilmi?tir. Ölçe?in genel içsel tutarlılı??? Cronbach Alfa katsay?s? ile hesaplanm?? ve de?eri **.82** olarak bulunmu?tur. Bu de?er, psikometrik standartlara göre ölçe?in yüksek düzeyde içsel tutarlılı?a sahip oldu?unu göstermektedir.

Maddelerin tek tek incelenmesinde, madde-toplam korelasyonlar?n?n **.45 ile .66** aras?nda de?i?ti?i görülmü?tür. Bu korelasyon aralı?, her bir maddenin genel ölçek puan?na anlamlı bir katkı sağlad???n? i?aret etmektedir. Ayrıca, ölçe?in zamana kar?? kararlılı???n? ölçmek için üç hafta arayla gerçekleştirilen test-tekrar test güvenilirli?i **.75 ($p < .001$)** olarak saptanm???r, bu da ölçe?in kararlı bir ölçüm sağlad???n? göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?sal geçerlili?ini belirlemek amacıyla Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yöntemi kullanılm???r. DFA, ölçe?in teorik olarak varsay?lan tek faktörlü yap?s?n?n ampirik verilerle ne kadar uyumlu oldu?unu test etmi?tir.

DFA sonuçlar?, GFI (.95), AGFI (.90), NFI (.90) ve CFI (.93) gibi uyum indeksleri aç?s?ndan güçlü bir tek faktörlü çözümü desteklemektedir. Ölçek maddelerinin faktör yüklerinin yüksek olması (.57 üzeri), ölçe?in tek bir temel yap?yı, yani **kendini sansürleme iste?i** kavram?n? güçlü bir ?ekilde temsil etti?ini teyit etmektedir.

Araç

Test Türü: Uyarlama (Adaptation)

Format: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale)

Dil Durumu: Türkçe

Popülasyon Grubu: Genel Popülasyon (Uyarlama çal??mas? üniversite ö?rencileri üzerinde yap?lm??t?r.)

Ya? Grubu: Yeti?kinler (Genç yeti?kinler)

Popülasyon Detaylar?: Orijinal uyarlama çal??mas?, üniversite ö?rencileri örneklemini üzerinde gerçekleştirilmi?tir.

Test Metodolojisi: 8 maddeden olu?an, 4'lü Likert tipi derecelendirme (Örne?in: Hiçbir zaman, Nadiren, S?k s?k, Her zaman gibi seçenekler sunulur).

Anahtar Kelimeler

Kendini Sansürleme, Sosyal Psikoloji, Cronbach Alfa, Psikolojik Ölçüm, Faktör Analizi, Likert Ölçe?i.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

?leti?im E-posta Adresi: hamitcoskun2000@hotmail.com

Yaz??ma Adresi: Sorumlu yazar: Hamit Co?kun.

?zinler, Ücret ve Test Y?li?

Test Y?li?: Türkçe uyarlama çal??mas? 2012 y?l?nda yay?nlanm??t?r.

Kullan?m ?zinleri ve Ücret: Ölçe?in akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?m? için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Makalenin orijinal PDF ba?lant?s? Yeni Sempozyum dergisinde mevcuttur: yenisymposium.org

Kaynaklar

Co?kun, H., Durak, M. ve Elgin, V. M. (2012). Kendini Sansürleme ?ste?i Ölçe?i: Geçerlilik ve güvenirlik çal??mas?. Yeni Sempozyum, 50(2), 83-89.

Jöreskog, K. G., & Sörbom, D. (1999). LISREL 8.30. Scientific Software International.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [kendini-sansurleme-istegi-olcegi-toad.pdf](#)

Kendini Sansürleme ?ste?i Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

(Not: Orijinal kaynak içeri?inde ölçek maddeleri listelenmemi?tir. Bu bölüm, yalnızca kaynakta belirtilen madde say?s?n? ve derecelendirme tipini yans?tmaktad?r.)

Toplam Madde Say?s?: 8

Derecelendirme Tipi: 4'lü Likert Tip